

Kompetencje nauczycieli

16 stycznia 2013

Samorozwój osobisty to: poszukiwanie samowiedzy, dążenie do samookreślenia się, budowanie ideału własnej osoby, wybór celów i wartości godnych pożądaniami, realizacja programu rozwoju osobowości. Niezbędne staje się więc właściwe rozwijanie jego kompetencji zawodowych.

E. Siemak – Tylikowska wyróżnia dwa rodzaje owych kompetencji, a mianowicie: interpretacyjne i realizacyjne (wykonawcze). Kompetencje interpretacyjne jest to doświadczenie, które umożliwia zrozumienie świata. Podstawowymi elementami tego doświadczenia są te wartości, wiedza i umiejętności, dzięki którym nadajemy sens wszystkiemu co się dzieje w naszym otoczeniu, możemy formułować cele działania, obmyślać środki i metody, spostrzegać otoczenie i siebie samych jako warunki wpływające na możliwości oraz ograniczenia działania. Kompetencje realizacyjne (wykonawcze) to wiedza natury technicznej, implikowanie przez nią umiejętności posługiwania się określonymi metodami i środkami działania. (E. Siemak-Tylikowska, 1995, s. 269).

Jest to znajomość zasad metod i środków działania oraz umiejętności posługiwania się nimi w celu zrozumienia koncepcji rzeczywistości edukacyjnej. Wyróżnione rodzaje kompetencji są ze sobą w sposób naturalny powiązane i wzajemnie się warunkują. Dzięki rozumieniu możliwe jest działanie, samo zaś działanie sprzyja rozumieniu.

Powyższe kompetencje oprócz tego, że przygotowują nauczycieli do działalności innowacyjnej, zwracają uwagę na kształcenie jego kompetencji innowacyjnych. Kompetencją innowacyjną nauczyciela jest stworzenie indywidualnych zdolności do przetworzenia właściwie sformułowanej idei zmiany jakościowej, mającej na celu polepszenie wyników działalności pedagogicznej w określonej dziedzinie. Stan gotowości nauczyciela do

przetwarzania jest wyrażony przez indywidualne osobowościowe cechy, poziom jego kreatywności oraz zewnętrzną motywację do takiego działania. Raport Komitetu Ekspertów w sposób syntetyczny przedstawia rodzaje zadań nauczyciela tj.:

- „przekazywanie wiedzy i doświadczenia
- pobudzanie aktywności poznawczej i praktycznej, rozwijanie sił twórczych i zdolności innowacyjnych dzieci i młodzieży,
- rozwijanie zainteresowań, stwarzanie warunków do działalności praktycznej,
- posługiwanie się nowoczesną technologią kształcenia, sposobienie uczniów do aktywności zawodowej i społecznej,
- sprawdzanie i ocenianie osiągnięć szkolnych dzieci i młodzieży,
- przygotowanie wychowanków do uczenia się przez całe życie, uczniów w formułowaniu zamierzeń edukacyjnych oraz planów zawodowych i życiowych,
- pomoc w szkole oraz właściwego wykorzystania czasu wolnego”. (Raport UNESCO).

Podaje za S. Seul, funkcjonowanie poznawcze i emocjonalne nauczyciela w trakcie wykonywanej przez niego pracy zawodowej, w interakcji z uczniami wpływa na efekty działań dydaktycznych. Ważne są przekonania dotyczące ucznia, jego aktualnej wiedzy i zdolności. Bezwarunkowa akceptacja ucznia zgoda na jego odrębność w zespole sprzyja okazywaniu autentycznego zainteresowania, troski, w nawiązywaniu dwupodmiotowej interakcji. (S. Seul, 1995, s. 21).

Nauczyciel nic nie traci ze swego autorytetu, gdy przejawia zachowanie pomocne, uczynne, a jednocześnie stawia wymagania pobudzające do rozwoju. Pozytywny obraz nauczyciela w świadomości ucznia sprzyja uzyskiwaniu przez tego ucznia lepszych wyników, niż gdy obraz ten jest negatywny. To postrzeganie decyduje także o tworzeniu relacji z nauczycielem i zachowaniu wobec niego.

L. Pawelski twierdzi iż nauczyciele, zwłaszcza ci niepokorni, poszukujący innowacji uważają, że przedstawione postawy programowe zawierają wiele elementów pożądanych w procesie dydaktycznym w szkole podstawowej. Twierdzą jednak, że należy odejść od "wtłaczania" uczniowi encyklopedycznej wiedzy, a wzbogacić go w wiedzę praktyczną, w wiadomości i umiejętności przydatne w szkole średniej i wyższej. (L. Pawelski, 1997, s. 12).

Szczególny nacisk pokładany jest na wyrobienie oraz zdobycie przez ucznia umiejętności samokształcenia, samodoskonalenia, poszukiwania wiedzy w literaturze fachowej, korzystania z biblioteki i w zawartych w niej księgozbiorach.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.